

Karekean am

iti n totoko ibukin te COVID-19: Tera ae e kantaningaki

Iti n totoko bon teuana te kawai are ti kona n kaitara iai butin te COVID-19 n tabangaki ao ni kamanoi marurungia ara communities.

Kamanomano

E aki kaboaki te iti n totoko ibukin te COVID-19 ao e tauraoi ibukia aomata ni kabane iaon Nutiran.

Te iti n totoko e kamanoko man aoraki ni mwakuri ma manin rabwatam ake tan totokoi aoraki bwa ko na tauraoi n kaitara te virus, ngkana ko boo ma ngaia.

Te iti n totoko ibukin te COVID-19 e mwakuri ni kaukeia ana man ni buaka rabwatam bwa ana karikii tan tiri man n aoraki ake ana mwakuri ni kaitara te COVID-19 virus.

Itinakim n te iti n totoko ibukin te COVID-19 bon te kawai ae e rangi ni kakawaki ibukin kamanoam man ana mwakuri te virus.

Ngkana koa tia ni itinaki, teimatoa n karaoi mwakuri ake ana totokoa butin te COVID-19. Teboki ao kamwau raio baim. Bekobeko ao matie nakon manokun baim ao tiku ni mwengam ngkana ko namakina te aki marurung. Aio ena buoka kamanoam, kamanoaia am utu ao tabeman riki.

Reitanako kabonganana te COVID-19 tracer app, kamaia te bluetooth n am tarebon, ao kabongana rabunan te ubu ke te matike ngkana ko tangiria.

Katantan

Medsafe e ti anga ana kariaia ibukin te iti n totoko bwa ena kabonganaki i Nutiran, ngkana ea koaua raio bwa e tan ao ena mwakuri ngkana e kabonganaki. A bane iti n totoko ibukin te COVID-19 n rinanon tutuo ao kairiri ni kaetiti aika a matotoa ibukin tania ao mwakuria.

New Zealand Government

Te Iti n totoko ae Pfizer

Te iti n totoko aio ena aki anganiko te COVID-19. Ko na kainnanao uoua itim tao tenea te wiki i marenaia. Ngkana ko tangiria n mano raio, ao kabanei itim akana uaua.

Ngkana ko aki kona n roko n am tai, bitia nakon te tai ae e angaraio n te tai ae e waetata.

Baika ko na iangoi imwain are ko itinaki n te iti n totoko

Ngkana arona bwa iai muin (allergic) te iti n totoko ke iti riki tabeua n tai aika a nako nakoim, taiaoka maroroakinna ma am tia iti.

Ngkana ko bwainaoraki n bwainaoraki ake ana kakerikaka buan raram ke e kanganga buan raram, taiaoka kaongoa am tia iti.

Ngkana ko bikoukou taetae ma am tia iti n te iti n totoko, GP (Taokita) ke am tia kabung.

N te tai aio ao tiaki moa anga te iti n totoko ae te Pfizer nakoia aomata ake a tuai koro tebwai ma onoua (16) aia ririki.

Ngkana a reke iroum kanikinaean te COVID-19, karaoa am tutuo ao tiku ni mwengam ni karokoa e roko muina. Ko kona n itinaki n te iti n totoko ngkana e itiaki muin am tutuo.

Unite
against
COVID-19

Tera ae ena riki imuin au iti n totoka?

Kona riai n tataninga tao 20 te miniti imuin am iti bwa ana taraiko ao n tuoko tan kukua bwa akea muin te iti nakoim (allergic).

Tao ena reke naba are kona tiku riki n tarataraki n te tai ae e maan ngkana iai muin te iti n totoko aika a noraki ao man korakora ke ngkana iai muin iti ke bwainaoraki iroum n tai aika a nako, ke ngkana e raroa te tabo ae ko na oki nako iai imuin itinakim.

Baika a kona n riki imuin te iti

N aron bwainaoraki nako, e kona naba ni iai bwai aika a kona n riki aika aki kantaningaki nakoia tabeman imuin itinakia n te iti n totoko. Ao aikai a kabuta ao man bebete n aki teimaan ao n akii tuka manga itinakimm kaua ke reitan karaoan kanoan am bong.

Bwai ake aki toki n riribotinaki bon marakin te tabo are e itinaki, te maraki n atu, namakinan te kua ke te kua are e korakora ao n reitnako.

E kona ni maraki te mwatireti, namakinan te ang n aoraki, te mariri, te kabuebue ae e korakora, marakin te toma n rii ao e kona naba n reke te kani mumuta. Aio e kaotia bwa e mwakuri te iti n totoko. Aikai bwai ake a aki toki n ribotinaki imwin te kauoua ni iti.

Tabewa bwai aika riki aika aki kantaningaki imuin te iti a kona n rota am kabuti kaa ke kabonganana mitin ni mwakuri.

E kona naba ni korakora muin (allergic) te iti ma a bon rangi n karako. Ara tia iti ibukin te iti n totoko a tia n rereinaki tararuan baikai.

Ibukn ibuobuoki ao rongorongo riki

Ngkana ko namakini kanikina ake kanga ai aron te COVID-19 n aron te bekobeko ae e reiti nako, te kabuebue ae e rangi n korakora, buan ke bitakin am kanamakin n noo kangkanga ke aroboi, tiku ni mwengam ao karaoa am tutuo ibukin COVID-19.

Ngkana koaki koaua raoi n kanikina ake a reke iroum ke a rikirake n korakora, tarebonia te Healthline iaon **0800 358 5453**.

Ngkana iai tabeaiangam ibukn tanim, tarebonia **111**, kaongoia raoi ae koa tia ni itninaki n te iti ibukin totoko COVID-19 bwa aonga ni karekea aia reke aika eti ibukim.

E kakawaki karekean rongorongo aika a eti.

Tai mwane n rongorongo aika aki koaua ake a reke iaon te (social media) aia tabo n maroro ao n reitaki te bota n aomata ao tabo riki tabeua.

Ko kona ni karekei rongorongo aika a eti ao n onimakinaki n:

covid19.govt.nz/vaccine
health.govt.nz/covid-vaccine

ke tarebon nakonl Healthline iaon **0800 358 5453**.